

Brusel 25. června 2026
(OR. en)

11024/26

ECOFIN 893
RELEX 882
NIS 1
MED 32
COEST 506
ECB
EIB

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	23. června 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 294 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ o provádění makrofinanční pomoci třetím zemím v roce 2025

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2026) 294 final.

Příloha: COM(2026) 294 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 23.6.2026
COM(2026) 294 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění makrofinanční pomoci třetím zemím v roce 2025

{SWD(2026) 160 final}

OBSAH

1. ÚVOD	2
2. OPERACE MAKROFINANČNÍ POMOCI V ROCE 2025	3
2.1 Východní sousedství	4
• Ukrajina	4
2.2 Jižní sousedství.....	5
• Egypt.....	5
• Jordánsko	7
2.3 Západní Balkán	8
• Severní Makedonie	8
3. ZAJIŠŤOVÁNÍ NÁLEŽITÉHO VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ MAKROFINANČNÍ POMOCI: OPERAČNÍ HODNOCENÍ A HODNOCENÍ EX POST.....	9
3.1 Operační hodnocení.....	9
3.2 Hodnocení	11
4. OBECNÝ VÝVOJ V SOUVISLOSTI S NÁSTROJEM MAKROFINANČNÍ POMOCI	12
4.1 Fungování nástroje makrofinanční pomoci	12
4.2 Makrofinanční pomoc ve víceletém finančním rámci 2021–2027.....	13
4.3 Makrofinanční pomoc navržená v příštím víceletém finančním rámci na období 2028– 2034 Návrh Komise	14
5 VÝHLED DO BUDOUCNA – OPERACE MAKROFINANČNÍ POMOCI A ROZPOČTOVÁ SITUACE V ROCE 2026	14
Tabulka 1: Závazky a platby v rámci grantů makrofinanční pomoci a vyplácení úvěrů v rámci makrofinanční pomoci v období 2023–2026 (v EUR).....	17

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění makrofinanční pomoci třetím zemím v roce 2025¹

1. Úvod

Makrofinanční pomoc je finanční nástroj EU² poskytovaný partnerským zemím, které mají potíže s platební bilancí. Od svého zavedení v roce 1990 přispívá k posilování makroekonomické a finanční stability v zemích sousedících s EU nebo jí geograficky blízkých, včetně kandidátských zemí, a zároveň podporuje provádění strukturálních reforem v těchto zemích. Její poskytování je obecně podmíněno existencí dohody uzavřené s Mezinárodním měnovým fondem (MMF), která nemá preventivní charakter. Na operace makrofinanční pomoci se rovněž vztahuje politická podmínka, která vyžaduje dodržování lidských práv a účinné demokratické mechanismy, včetně parlamentního systému založeného na pluralitě politických stran a právního státu, v souladu se zásadami a cíli vnější činnosti Unie stanovenými v čl. 21 odst. 1 SEU.

Cílem makrofinanční pomoci je zmírnit okamžité tlaky na vnější financování a pomoci řešit základní příčiny napětí v platební bilanci. Poskytnutím včasné a cílené finanční pomoci umožňuje přijímajícím zemím rozšířit fiskální prostor, zlepšit udržitelnost dluhu a pokročit v nezbytných reformách. Díky snazšímu provádění makroekonomické korekce mohou operace makrofinanční pomoci zmírnit nepříznivé hospodářské a sociální dopady, a tím poskytnout partnerským zemím dostatek času na řešení základních příčin krize platební bilance.

Makrofinanční pomoc je poskytována převážně formou dlouhodobých zvýhodněných úvěrů, ačkoli v případě potřeby mohou operace využívat i kombinaci úvěrů a grantů. Úvěry makrofinanční pomoci jsou financovány v rámci strategie diverzifikovaného financování EU, kdy Komise vydává dluhopisy EU s jednotnou značkou a výnosy z nich směřuje do centrálního fondu financování, z něhož se financují různé politické programy EU, včetně makrofinanční pomoci. Granty makrofinanční pomoci jsou financovány přímo z rozpočtu EU.

Makrofinanční pomoc je obvykle uvolňována ve splátkách za předpokladu, že jsou splněny jasně stanovené podmínky hospodářské politiky dohodnuté s partnerskou zemí. Makrofinanční pomoc doplňuje běžnou pomoc, kterou EU poskytuje v rámci spolupráce, a přispívá k obecnějším cílům EU, jimiž jsou zachování stability, podpora prosperity a prosazování hodnot EU za jejími hranicemi. Toto hodnocení je podloženo několika nezávislými hodnoceními operací makrofinanční pomoci *ex post*³ a metahodnocením z

¹ Tato zpráva vychází z informací dostupných do dubna 2026.

² Právní základ pro makrofinanční pomoc třetím zemím s výjimkou rozvojových zemí tvoří článek 212 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Pokud třetí země vyžaduje naléhavou finanční pomoc, lze jako právní základ použít článek 213 SFEU.

³ Všechna hodnocení *ex post* jsou k dispozici na stránkách Komise: https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_en.

roku 2023, které zahrnuje všechny operace makrofinanční pomoci hodnocené v letech 2010–2020⁴.

V roce 2025 nástroj makrofinanční pomoci nadále prokazoval svou schopnost rychle a účinně reagovat na mimořádné okolnosti a zároveň si zachoval své hlavní poslání, kterým je zajištění makroekonomické stability a podpora strukturálních reforem. V případě Ukrajiny vyplatila EU v rámci makrofinanční pomoci na základě iniciativy G7 „Úvěry v rámci urychlení mimořádných příjmů pro Ukrajinu“ úvěrové prostředky v celkové výši 18,1 miliardy EUR⁵. Ačkoli měla tato podpora stejně jako předchozí operace makrofinanční pomoci specifické charakteristiky, jejím hlavním cílem bylo řešení akutních finančních potřeb země a podpora její ekonomické odolnosti v situaci, kdy pokračující útoky ze strany Ruska způsobily těžké škody na kritické infrastruktuře Ukrajiny a měly značné makroekonomické dopady. Souběžné operace makrofinanční pomoci v Egyptě a Jordánsku zase pomohly stabilizovat ekonomiku těchto zemí v době rostoucích problémů vyplývajících ze složité a nestabilní regionální situace na Blízkém východě a z nutnosti urychlit důležité strukturální reformy.

Výroční zpráva o provádění makrofinanční pomoci za rok 2025 byla vypracována v souladu s oznamovací povinností Komise podle práva EU. Zprávu doplňuje pracovní dokument útvarů Komise, který obsahuje podrobnější hodnocení provádění jednotlivých operací makrofinanční pomoci.

2. OPERACE MAKROFINANČNÍ POMOCI V ROCE 2025

V roce 2025 poskytla EU makrofinanční pomoc Ukrajině, Egyptu a Jordánsku.

Vzhledem k pokračující agresivní válce ze strany Ruska byla největším příjemcem makrofinanční pomoci i nadále Ukrajina, již bylo v průběhu roku vyplaceno 18,1 miliardy EUR na základě iniciativy G7 „Úvěry v rámci urychlení mimořádných příjmů pro Ukrajinu“, v jejímž rámci byly poskytnuty úvěry v celkové výši 45 miliard EUR, které mají být splaceny z mimořádných příjmů z imobilizovaných ruských státních aktiv. V jižním sousedství schválili spolunormotvůrci v červnu 2025 operaci makrofinanční pomoci pro Egypt ve výši 4 miliard EUR, z nichž 1 miliarda EUR byla vyplacena v lednu 2026. V dubnu 2025 navíc spolunormotvůrci schválili operaci makrofinanční pomoci pro Jordánsko ve výši 500 milionů EUR, přičemž 250 milionů EUR bylo vyplaceno v září 2025. V srpnu 2025 Komise navrhla další operaci makrofinanční pomoci pro Jordánsko ve výši 500 milionů EUR. A konečně, pokud jde o západní Balkán, zde nedošlo k žádnému dalšímu pokroku v probíhající operaci makrofinanční pomoci pro Severní Makedonii ve výši 100 milionů EUR.

⁴ Pracovní dokument útvarů Komise, Hodnocení makrofinanční pomoci třetím zemím (metahodnocení operací za období 2010–2020), SWD(2023) 16.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2773 ze dne 24. října 2024, kterým se zřizuje mechanismus úvěrové spolupráce pro Ukrajinu a poskytuje mimořádná makrofinanční pomoc Ukrajině, Úř. věst. L, 2024/2773, 28.10.2024.

2.1 Východní sousedství

- **Ukrajina**

V situaci vážného poškození lidského i fyzického kapitálu, k němuž došlo po plnohodnotné ruské invazi v roce 2022, vykazuje ukrajinská ekonomika i nadále značnou odolnost, ačkoli se její růst v posledních čtvrtletích výrazně zpomalil. Po 3,5% zvýšení v roce 2024 oslabil růst reálného HDP v roce 2025 na 1,8 %, a to v důsledku zesílených útoků na energetickou infrastrukturu, nedostatku pracovních sil a přetrvávajících kapacitních omezení. Hospodářství je i nadále do značné míry závislé na fungování vývozních koridorů přes Černé moře a Dunaj, jakož i na trvalé mezinárodní finanční pomoci, včetně podpory v rámci makrofinanční pomoci s názvem Úvěry v rámci urychlení mimořádných příjmů pro Ukrajinu a Nástroje pro Ukrajinu. Na počátku roku 2025 zrychlila inflace v důsledku přerušení dodávek energií, tlaků na růst cen potravin a silného růstu mezd, ale od té doby došlo k jejímu výraznému snížení a v lednu 2026 dosáhla 7,4 %. To bylo částečně důsledkem přísné měnové politiky Národní banky Ukrajiny v průběhu roku 2025, která byla uvolněna teprve nedávno, kdy byla v lednu 2026 snížena základní úroková sazba na 15 %. Vnější pozice zůstává křehká, přičemž schodek běžného účtu je stále značný a jeho výše za rok 2025 je odhadována na 14,5 % HDP, což odráží vysokou poptávku po dovozu v souvislosti s potřebami země v oblasti obrany, energetiky a rekonstrukce a postupné snižování objemu financování ve formě grantů. Veřejné finance jsou i nadále pod silným tlakem a schodek státního rozpočtu činí 19,5 % HDP, což odráží pokračující výdaje spojené s válkou a náklady na rekonstrukci země, a to navzdory novým daňovým opatřením, jejichž cílem je posílit příjmy. Bankovní sektor byl dosud stabilní a dobře kapitalizovaný a opíral se o obezřetnou regulaci a silnou likviditu, a to i přes mimořádně náročné prostředí, ve kterém toto odvětví funguje. Hospodářské vyhlídky země zůstávají velmi nejisté a negativně se do nich promítá pokračující ničení energetické a výrobní infrastruktury, nedostatek pracovních sil a nepředvídatelnost průběhu války. V této situaci hraje zásadní roli trvalá a předvídatelná mezinárodní finanční podpora nadále, aby bylo možné zachovat makroekonomickou stabilitu a zajistit, aby mohla Ukrajina pokračovat v odporu proti ruské agresi.

V návaznosti na postupné operace makrofinanční pomoci, v jejichž rámci bylo od začátku ruské útočné války až do konce roku 2023 vyplaceno celkem 25,2 miliardy EUR, vytvářela válka i nadále značný tlak na ukrajinské veřejné finance. V důsledku toho bylo v roce 2025 zapotřebí dalšího financování, aby byly pro Ukrajinu zajištěny chybějící finanční prostředky.

V této souvislosti se vedoucí představitelé skupiny G7 na svém summitu v italské Apulii v červnu 2024 zavázali poskytnout Ukrajině 45 miliard EUR ve formě úvěrů v rámci urychlení mimořádných příjmů, které by měly být splaceny z budoucích mimořádných příjmů pocházejících z imobilizovaných ruských státních aktiv držených v EU a dalších příslušných jurisdikcích. Na základě tohoto závazku přijaly Evropský parlament a Rada dne 24. října 2024 nařízení (EU) 2024/2773, které vstoupilo v platnost dne 29. října 2024. Po potvrzení příspěvků partnerů ze skupiny G7 na zasedání ministrů financí G7 dne 25. října 2024 potvrdila EU úvěr v rámci makrofinanční pomoci Ukrajině ve výši 18,1 miliardy EUR, která měla být uvolněna prostřednictvím jediné splátky. Komise přijala rozhodnutí o povolení uvolnění jediné splátky dne 18. prosince 2024 poté, co vyhodnotila, že byly

splněny politické podmínky spojené s touto splátkou⁶. Tyto podmínky se týkaly klíčových oblastí reforem, včetně makrofinanční stability, státních podniků, veřejné správy, energetiky, právního státu a boje proti korupci, jakož i obrany. Byly navrženy jako přechodné kroky k provádění širších opatření v rámci Plánu pro Ukrajinu.

Celá částka makrofinanční pomoci pak byla vyplacena v roce 2025 v tranších, přičemž první výplata ve výši 3 miliard EUR proběhla v lednu. Z důvodu tohoto částečného čerpání prostředků již na počátku období pak nebylo v únoru vyplaceno žádné plnění. Poté se výplaty řídily stabilním harmonogramem a tranše ve výši 1 miliardy EUR byly rozprostřeny do období od března do září 2025. S tím, jak se zintenzivnily bojové akce na frontě, přesáhly potřeby Ukrajiny na financování armády ve 4. čtvrtletí 2025 dřívější odhady. Flexibilita zakotvená v harmonogramu výplat umožnila, aby byla tranše ve výši 6,1 miliardy EUR, původně plánovaná na prosinec 2025, čerpána dříve a doplnila pravidelné výplaty v říjnu a listopadu 2025. V důsledku toho činily výplaty v říjnu 2025 celkem 4 miliardy EUR a v listopadu téhož roku 4,1 miliardy EUR.

Na základě průběžných hodnocení útvarů Komise a Evropské služby pro vnější činnost byly politické předpoklady v průběhu roku nadále hodnoceny kladně. Znepokojení však vyvolaly události v červenci 2025, které měly dopad na institucionální rámec zaručující nezávislost protikorupčních orgánů – zejména Národního protikorupčního úřadu Ukrajiny a Specializované protikorupční prokuratury; tyto události byly vnímány jako potenciální významný krok zpět, pokud jde o ochranu nezávislosti klíčových protikorupčních institucí. Komise úzce spolupracovala s ukrajinskými orgány, aby byla vzniklá situace napravena, aby byla obnovena nezávislost Národního protikorupčního úřadu Ukrajiny a Specializované protikorupční prokuratury a aby bylo zajištěno, že veškerá rizika ohrožující institucionální nezávislost budou náležitě řešena před jakýmkoli vyplacením prostředků v rámci makrofinanční pomoci (s tím, že platba bude až do vyřešení situace pozastavena).

Současně Ukrajina úspěšně dokončila několik přezkumů v rámci dohody o rozšířené finanční facilitě MMF na rok 2023, čímž zdůraznila své trvalé odhodlání pokračovat v reformách navzdory mimořádně náročným okolnostem.

2.2 Jižní sousedství

• Egypt

Na začátku tohoto desetiletí se Egypt potýkal s náročnými makroekonomickými podmínkami v souvislosti s četnými vnějšími otřesy, jako byla pandemie COVID-19, válka v Gaze a útoky na lodě v Rudém moři. Pomalý pokrok v hospodářských reformách vyvolával nejistotu a odrazoval zahraniční investice. Růst reálného HDP Egypta dosáhl v rozpočtovém roce od července 2024 do června 2025 (rozpočtový rok 2024–2025) 4,4 % a ve druhé polovině roku 2025 dále zrychlil na 5,3 % v meziročním vyjádření. Díky pokroku v řízení makroekonomických politik, efektům liberalizace směnného kurzu v roce 2024 a určitému zlepšení podnikatelského prostředí se situace začala zlepšovat. Růst byl tažen především soukromou spotřebou a soukromými investicemi, zatímco veřejné investice se

⁶ Úvěr v rámci makrofinanční pomoci Úvěry v rámci urychlení mimořádných příjmů pro Ukrajinu byl zaručen rozpočtovou rezervou EU. Vzhledem k období dostupnosti rozpočtové rezervy muselo být rozhodnutí o uvolnění jediné splátky přijato do 24. prosince 2024, aby se na úvěr mohla tato záruka vztahovat.

snížily. Příspěvek čistého vývozu zboží a služeb zůstal záporný. Míra nezaměstnanosti se ve 4. čtvrtletí 2025 snížila z 6,4 % před rokem na 6,2 %. Inflace se ve druhé polovině roku 2025 ustálila na úrovni přibližně 12 % oproti 28,5 % v roce 2024. Schodek veřejných financí činil v rozpočtovém roce 2024–2025 7,2 % HDP, přičemž úrokové platby z veřejného dluhu přesáhly 10 % HDP. Veřejný dluh se snížil na 84 % HDP. Schodek běžného účtu se v rozpočtovém roce 2024–2025 snížil na 4,2 % HDP, přičemž zvýšené převody finančních prostředků z práce v zahraničí a příjmy z cestovního ruchu částečně kompenzovaly prohlubující se schodek obchodu se zbožím. Přímé zahraniční investice v rozpočtovém roce 2024–2025 činily 3,3 % HDP. Čisté devizové rezervy centrální banky dosáhly na konci dubna 2026 výše 53 miliard USD, což odpovídá šestiměsíčnímu dovozu zboží a služeb, a zvýšily se ve srovnání s předchozím rokem, kdy činily 48,1 miliardy USD. Vzhledem ke své závislosti na dovozu ropy a zemního plynu, cestovním ruchu a převodech finančních prostředků však země zůstává zranitelná vůči vnějším otřesům, jako byl nedávný konflikt na Blízkém východě, i když je Egypt díky podniknutým reformám připraven lépe než v případě předchozí energetické krize.

V březnu 2024 uzavřela EU s Egyptem strategické a komplexní partnerství pro sdílenou prosperitu, stabilitu a bezpečnost, které je podpořeno finančním balíčkem ve výši až 7,4 miliardy EUR ve formě krátkodobé i dlouhodobé podpory. Vzhledem k obtížné hospodářské a finanční situaci Egypta a jeho úloze důležitého stabilizačního faktoru ve stále nestabilnějším regionu navrhla Komise podpořit Egypt dvěma operacemi makrofinanční pomoci ve výši až 5 miliard EUR, rozdělenými na i) krátkodobou makrofinanční pomoc ve výši 1 miliardy EUR a ii) běžnou makrofinanční pomoc ve výši až 4 miliard EUR. Krátkodobá makrofinanční pomoc ve výši 1 miliardy EUR byla schválena Radou v dubnu 2024⁷ a plně vyplacena v jediné splátce v prosinci 2024.

Následnou operaci ve výši 4 miliard EUR schválil Evropský parlament a Rada v červnu 2025⁸. Memorandum o porozumění, které podléhalo stanovisku výboru členských států, bylo podepsáno v červenci 2025. První splátka ve výši 1 miliardy EUR byla vyplacena v lednu 2026 na základě pozitivního hodnocení provádění 13 politických opatření spojených s první splátkou (zaměřených na posílení veřejných financí, zlepšení sociální ochrany a politik trhu práce, zvýšení konkurenceschopnosti a zlepšení podnikatelského prostředí a podporu přechodu k ekologickému hospodářství), pokroku při provádění konkrétních a důvěryhodných kroků ze strany Egypta, které jsou vyžadovány v rámci politických podmínek, a na základě skutečnosti, že program MMF pokračuje podle plánu. Druhá a třetí splátka makrofinanční pomoci, každá ve výši 1,5 miliardy EUR, by měly být rovněž vyplaceny v roce 2026, pokud bude kladně vyhodnoceno plnění stanovených podmínek.

V březnu 2025 uzavřela výkonná rada čtvrtý přezkum rozšířené finanční facility MMF v hodnotě 8 miliard USD. Z důvodu zpoždění v provádění politik byl pátý přezkum sloučen se šestým přezkumem a uskutečnil se v prosinci 2025. Výkonná rada MMF jej schválila v únoru 2026. Program MMF vyprší v prosinci 2026.

⁷ Rozhodnutí Rady (EU) 2024/1144 ze dne 12. dubna 2024 o poskytnutí krátkodobé makrofinanční pomoci Egyptské arabské republice, Úř. věst. L, 2024/1144, 15.4.2024.

⁸ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1267 ze dne 24. června 2025 o poskytnutí makrofinanční pomoci Egyptské arabské republice, Úř. věst. L, 2025/1267, 27.6.2025.

- **Jordánsko**

Jordánskou ekonomiku a její výhled i nadále zatěžuje přetrvávající regionální nejistota, a to navzdory celkově stabilní makroekonomické výkonnosti. Růst reálného HDP Jordánska v 1. až 3. čtvrtletí 2025 zrychlil na 2,7 % z 2,4 % ve stejném období roku 2024. Růst v roce 2025 byl široce založený a odrážel pokračující zlepšení v zemědělství, zpracovatelském průmyslu a dopravních službách, zatímco v těžebním průmyslu byl zaznamenán mírný pokles. Narušení letecké dopravy v souvislosti se zvýšeným napětím v regionu během léta trvalo jen krátce a zdá se, že mělo jen omezené dopady na cestovní ruch a obchod. Průměrná inflace v roce 2025 činila 1,8 %. V září 2025 Jordánská centrální banka snížila svou základní úrokovou sazbu o 25 bazických bodů na 6,25 %, což bylo první snížení od prosince 2024, které se vzhledem k navázání dináru na americký dolar v podstatě přizpůsobilo uvolňování měnové politiky USA.

Schodek běžného účtu se v pololetí 2025 snížil na 7,4 % HDP z 8,3 % HDP o rok dříve. K tomuto zlepšení přispěl silnější vývoz zboží a služeb, který více než vyrovnal růst dovozu. Obchod se zbožím vykázal schodek ve výši 25,7 % HDP, který byl částečně zmírněn vysokými příjmy z cestovního ruchu. Přímé zahraniční investice se v 1. pololetí 2025 zvýšily na 4,0 % HDP (oproti 3,1 % HDP v roce 2024). Hrubé devizové rezervy Jordánské centrální banky zůstaly vysoké a na konci listopadu 2025 činily 24,6 miliardy USD, což pokrývá přibližně 8,8 měsíce dovozu zboží a služeb. Předpokládá se, že celkový schodek státního rozpočtu se sníží z přibližně 5,3 % HDP v roce 2025 na přibližně 4,8 % HDP v roce 2026 (4,3 % HDP v roce 2027), což odráží očekávanou pokračující mobilizaci příjmů a výdajovou disciplínu. Veřejný a státem garantovaný dluh zůstal na konci roku 2025 na vysoké úrovni 108,6 % HDP (83,4 % HDP po odečtení podílů Správy sociálního zabezpečení), přičemž zahraniční dluh činil 42,2 % HDP. V roce 2025 ponechaly ratingové agentury Jordánsku úvěrový rating ve spekulativním stupni.

Vypuknutí války v Gaze v říjnu 2023 mělo významné vedlejší dopady, zvýšilo tlak na bezpečnost Jordánska a otestovalo jeho hospodářskou odolnost. V této souvislosti jordánské orgány v říjnu 2023 požádaly o novou operaci makrofinanční pomoci. Spolunormotvůrci schválili operaci „makrofinanční pomoc IV“ v dubnu 2025, a to ve výši 500 milionů EUR ve formě úvěrů⁹, přičemž první výplata 250 milionů EUR následovala v září 2025. Tato byla podmíněna splněním předběžných podmínek v podobě politické předběžné podmínky a uspokojivých výsledků v rámci programu MMF. Čerpání prostředků v rámci operace bylo soustředěno do počáteční fáze, aby bylo Jordánsku umožněno uspokojit naléhavé potřeby vnějšího financování v situaci zvýšené regionální nestability a aby byla zároveň částečně kompenzována neobvykle dlouhá prodleva mezi žádostí z října 2023 a jejím schválením v dubnu 2025. Toto zpoždění částečně souviselo s volbami do Evropského parlamentu v roce 2024 a následným ustavujícím procesem.

Zbývající splátky ve výši 150 milionů EUR a 100 milionů EUR jsou naplánovány na roky 2026 a 2027 v závislosti na splnění předběžných podmínek a politických podmínek dohodnutých v memorandu o porozumění, které se zaměřují na posílení veřejných financí, zlepšení správy věcí veřejných a boje proti korupci, zlepšení sociální ochrany a politik trhu

⁹ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/793 ze dne 14. dubna 2025 o poskytnutí další makrofinanční pomoci Jordánskému hášimovskému království, Úř. věst. L, 2025/793, 22.4.2025.

práce a podporu přechodu k ekologickému hospodářství a dynamičtějšího podnikatelského prostředí.

Úzké vztahy Jordánska s MMF jsou zakotveny ve čtyřleté dohodě o rozšířené finanční facilitě schválené v lednu 2024 s celkovým přístupem odpovídajícím přibližně 1,3 miliardy USD a v dohodě o nástroji pro odolnost a udržitelnost schválené v červnu 2025 s přístupem odpovídajícím přibližně 700 milionům USD. Poslední přezkum v rámci těchto dvou nástrojů se uskutečnil v dubnu 2026, kdy MMF dosáhl s orgány dohody na pracovní úrovni; v rámci přezkumu byly vyzdvíženy dobré výsledky programu navzdory stále náročnějšímu vnějšímu prostředí v důsledku poslední války na Blízkém východě. MMF vyhodnotil rozpočtové výsledky Jordánska tak, že zůstávají v souladu s programovými cíli, což je podpořeno solidním výběrem příjmů a rozpočtově odpovědnými běžnými výdaji. Jordánské orgány jsou odhodlány pokračovat v postupné fiskální konsolidaci, aby se poměr veřejného dluhu k HDP snížil, a to na základě střednědobé strategie příjmů a zlepšení hospodaření v oblasti veřejných služeb, přičemž si zachovávají prostor pro nezbytné sociální výdaje a výdaje na veřejné investice.

Vzhledem k obtížné hospodářské situaci a značným neuspokojeným finančním potřebám požádalo Jordánsko v lednu 2025 o další makrofinanční pomoc ve výši 500 milionů EUR (makrofinanční pomoc V). Žádost poukazovala na zhoršující se hospodářské a politické prostředí, přičemž regionální nepokoje v průběhu roku 2024 ještě zesílily na pozadí již tak nejistého globálního vývoje. Spolunormotvůrci schválili novou operaci v lednu 2026¹⁰, přičemž výplaty jsou plánovány v letech 2026–2027 souběžně s makrofinanční pomocí IV. Jednání o memorandu o porozumění probíhají. Makrofinanční pomoc IV i V jsou součástí širokého rámce strategického a komplexního partnerství mezi EU a Jordánskem, které bylo zahájeno v lednu 2025.

2.3 Západní Balkán

• Severní Makedonie

Růst HDP zrychlil ze 3 % v roce 2024 na 3,5 % v roce 2025, a to zejména díky investicím s tím, jak se zrychlilo tempo prací na veřejných silničních projektech. Zvýšily se také soukromé investice, které byly podporovány státem dotovanými půjčkami. Růst spotřeby domácností zůstal na stejné úrovni jako před rokem (2,2 % meziročně), k čemuž přispěly rostoucí reálné disponibilní příjmy v důsledku zvyšování důchodů a mezd v souvislosti s dočasným zmírněním inflace a také silná úvěrová expanze. K růstu dále přispěla veřejná spotřeba (+5,3 %), která odrážela především výrazný růst mezd ve veřejném sektoru. Po reálném poklesu vývozu v roce 2024 došlo v roce 2025 k jeho oživení (+6,1 %). Vzhledem k tomu, že investice a výroba na export jsou do značné míry závislé na dovážených vstupech, byl však meziroční nárůst dovozu výraznější (+6,8 %). Celkově zůstal příspěvek čistého vývozu k růstu HDP záporný. Průměrná meziroční inflace spotřebitelských cen zrychlila z 3,5 % v roce 2024 na 4,1 % v roce 2025, a to v důsledku růstu cen potravin navzdory dočasné vládní regulaci cen a v domácím prostředí kvůli rostoucím mzdovým nákladům, které ovlivnily služby. Z hlediska měnové politiky si centrální banka zachovala

¹⁰ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/188 ze dne 20. ledna 2026 o poskytnutí makrofinanční pomoci Jordánskému hášimovskému království, Úř. věst. L, 2026/188, 23.1.2026.

opatrný postoj, zvýšila povinné minimální rezervy a posílila své makroobezřetnostní nástroje. V prosinci 2025 upravila rámec své měnové politiky s cílem zlepšit řízení likvidity a transmisní mechanismus měnové politiky. Schodek běžného účtu platební bilance se v roce 2025 meziročně zvýšil o 2,1 procentního bodu na 4,3 % HDP, zejména v důsledku nižšího přebytku bilance druhotných důchodů a bilance služeb. Čistý příliv přímých zahraničních investic se snížil z mimořádně vysoké úrovně v roce 2024 (6,6 %) na 2,2 % HDP v roce 2025, a to spíše v důsledku velkého odlivu mezipodnikových půjček než poklesu investic na zelené louce. Fiskální politika zůstala expanzivní. Schodek veřejných financí se v souladu s vládním cílem v roce 2025 snížil o 0,5 procentního bodu v ročním vyjádření na 4 % HDP. V polovině roku byly v rámci optimalizace rozpočtu sníženy kapitálové výdaje, aby bylo možné financovat nové výdajové závazky, zejména v oblasti mezd a důchodů ve veřejném sektoru. Na konci roku 2025 byla úroveň veřejného dluhu Severní Makedonie přibližně o 10 procentních bodů vyšší než před pandemií (2019) a činila 59,6 % HDP, přičemž dluh sektoru vládních institucí se v tomto období zvýšil o 11,3 procentního bodu na 51,8 %.

V únoru 2023 přijala Komise návrh na poskytnutí makrofinanční pomoci Severní Makedonii ve výši až 100 milionů EUR ve formě úvěrů, které měly být vyplaceny ve dvou stejných splátkách. Spolunormotvůrci operaci schválili v červenci 2023¹¹ a Komise a severomakedonské orgány podepsaly memorandum o porozumění v lednu 2024. Memorandum o porozumění obsahuje dvacet politických podmínek (z nichž osm se týká první splátky) v následujících oblastech: veřejné finance, podnikatelské prostředí, vzdělávání a trh práce, energetika, soudnictví, řádná správa věcí veřejných a boj proti korupci. Komise vyplatila první splátku ve výši 50 milionů EUR v dubnu 2024 poté, co vyhodnotila, že byly splněny všechny související podmínky.

Druhá splátka ve výši 50 milionů EUR dosud nebyla vyplacena, protože orgány o tyto prostředky nepožádaly, a proto nepředložily prohlášení o souladu s prováděním politických reforem, které je se splátkou spojeno. Po skončení platnosti dohody s MMF o preventivní a likviditní lince v listopadu 2024 se Severní Makedonie nedohodla s MMF na novém programu čerpání, což je jednou z předběžných podmínek pro uvolnění splátky makrofinanční pomoci. Období dostupnosti operace makrofinanční pomoci končí v srpnu 2026.

3. ZAJIŠŤOVÁNÍ NÁLEŽITÉHO VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ MAKROFINANČNÍ POMOCI: OPERAČNÍ HODNOCENÍ A HODNOCENÍ EX POST

3.1 Operační hodnocení

V souladu s požadavky nařízení (EU, Euratom) 2024/2509¹² (finanční nařízení) provádí Komise za pomoci externích poradců operační hodnocení, aby získala přiměřenou jistotu

¹¹ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1461 ze dne 12. července 2023 o poskytnutí makrofinanční pomoci Republice Severní Makedonie, Úř. věst. L 180, 17.7.2023, s. 1.

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, Úř. věst. L, 2024/2509, 26.9.2024.

o fungování správních postupů a postupů schvalování finančních transakcí v přijímajících zemích.

V rámci operačního hodnocení se zkoumají systémy řízení veřejných financí, zejména institucionální uspořádání a postupy ministerstev financí a centrálních bank, a konkrétněji správa účtů, na které je poskytována finanční pomoc EU. Zvláštní pozornost je rovněž věnována fungování, nezávislosti a pracovním programům externích auditorských subjektů a efektivnosti jejich kontrol. Kromě toho se přezkoumávají postupy zadávání veřejných zakázek na centrální úrovni.

Operační hodnocení správních postupů a postupů schvalování finančních transakcí Ukrajiny bylo provedeno v roce 2022, tedy před poskytnutím mimořádné makrofinanční pomoci (2022), makrofinanční pomoci plus (2023) a makrofinanční pomoci Úvěry v rámci urychlení mimořádných příjmů pro Ukrajinu (2024–2025). Dospělo k závěru, že od předchozího hodnocení v roce 2018 bylo dosaženo značného pokroku v posilování systémů řízení veřejných financí a jiných postupů schvalování finančních transakcí. Vyzdvihlo také trvalý závazek ukrajinských orgánů k neustálému zlepšování. Hodnocení zdůraznilo, že prioritou jsou reformy řízení veřejných financí v klíčových oblastech, a doporučilo další opatření, jakmile selepší bezpečnost, vzhledem k tomu, že bude třeba vynaložit značné úsilí o obnovu.

Na začátku roku 2026, s ohledem na očekávané zahájení nové operace makrofinanční pomoci pro Ukrajinu, zahájila Komise nové operační hodnocení správních postupů a postupů schvalování finančních transakcí země. Hodnocení dospělo k závěru, že ukrajinské systémy řízení veřejných financí a další postupy schvalování finančních prostředků se od hodnocení v roce 2022 výrazně zlepšily. Na jedné straně ocenilo trvalé zaměření a odhodlání vlády navzdory vleklé válce a zhoršujícím se podmínkám v zemi a konstatovalo, že existuje dostatek důkazů o tom, že bylo provedeno nebo probíhá několik reforem zaměřených na zlepšení zásadních regulačních otázek, systémů a postupů. Na druhou stranu se v hodnocení poukazuje na to, že mnohé z regulačních reforem bude třeba ověřit v praxi, a zdůrazňuje, že po obnovení normálního stavu na Ukrajině bude třeba věnovat pozornost několika kritickým oblastem.

V roce 2023 bylo před zahájením operace makrofinanční pomoci provedeno operační hodnocení Severní Makedonie. V jeho rámci bylo zjištěno, že postupy schvalování finančních prostředků země jsou uspokojivé, a systémy řízení veřejných financí byly označeny za obecně zdravé, přičemž bylo konstatováno, že v poslední době bylo dosaženo významného pokroku.

Pokud jde o Egypt a Jordánsko, byla v roce 2024 provedena operační hodnocení v rámci příprav na příslušné operace makrofinanční pomoci. V Egyptě bylo při hodnocení zjištěno, že tamní orgány dosáhly významného pokroku, včetně zavedení nových právních předpisů upravujících řízení veřejných financí a bankovní operace, a byl učiněn závěr, že rámec pro řízení veřejných financí a postupy schvalování finančních prostředků jsou pro makrofinanční pomoc přiměřené, pokud bude zachováno tempo reforem.

Operační hodnocení Jordánska bylo druhé od roku 2020 a potvrdilo pokrok ve zlepšování systémů řízení veřejných financí a efektivity veřejných výdajů. Zjistilo však také některé problémy, jako je omezená nezávislost a transparentnost úřadu pro audit, nedostatečné

využívání výboru pro přezkum stížností v oblasti veřejných zakázek a málo rozvinutý sekundární trh s vládními cennými papíry. Navzdory těmto problémům hodnocení dospělo k závěru, že jordánské správní postupy a postupy schvalování finančních transakcí poskytují pevný základ pro provádění operací makrofinanční pomoci. Některé ze zjištěných nedostatků se odrazily v politických podmínkách příslušných operací¹³.

3.2 Hodnocení

V souladu s finančním nařízením a odpovídajícími rozhodnutími o makrofinanční pomoci provádí Komise po dokončení operací makrofinanční pomoci systematicky jejich hodnocení ex post. Cílem těchto hodnocení je analyzovat dopady makrofinanční pomoci na hospodářství země přijímající pomoc, zejména udržitelnost její vnější pozice, a posoudit přidanou hodnotu zásahu EU.

V lednu 2025 Komise zveřejnila společné hodnocení ex post operací makrofinanční pomoci ve třech zemích východního sousedství (Moldavsko, Gruzie a Ukrajina) v letech 2017 až 2020. Hodnocení dospělo k závěru, že ve všech třech zemích měly operace pozitivní dopad na udržitelnost dluhu a na makroekonomickou situaci dané země. To bylo zvláště důležité v případě Ukrajiny, vzhledem k většímu rozsahu operace a k obtížné ekonomické situaci země. Hodnocení rovněž dospělo k závěru, že tyto tři operace úspěšně podpořily pozitivní změny v několika klíčových oblastech reform, včetně správy věcí veřejných a boje proti korupci, a že byly v souladu s širším politickým rámcem EU a ladily s reformními programy orgánů a programy jiných dárců.

V prosinci 2025 Komise zveřejnila hodnocení ex post operací makrofinanční pomoci v reakci na COVID-19 pro 10 partnerských zemí (2020–2022). V rámci hodnocení byl posouzen balíček makrofinanční pomoci ve výši 3 miliard EUR poskytnutý v roce 2020 partnerům v regionech východního sousedství, západního Balkánu a jižního sousedství s cílem zmírnit hospodářský dopad pandemie COVID-19. Hodnocení dospělo k závěru, že balíček byl včasnou, dobře cílenou a vysoce relevantní reakcí na bezprecedentní hospodářský šok vyvolaný pandemií COVID-19. Nástroj byl schopen rychle a účinně reagovat na systémový vnější šok, který postihl více zemí současně, aniž by byla ohrožena kvalita zásahu v podobě makrofinanční pomoci, pokrok v reformách zaměřených na zlepšení makroekonomického řízení nebo správa ekonomických záležitostí a transparentnost. Podporoval také udržitelný růst a související politické podmínky.

V roce 2025 Komise zahájila hodnocení ex post čtyř operací makrofinanční pomoci poskytnuté Ukrajině v letech 2022 až 2023 jako významný příspěvek k financování okamžitých finančních potřeb země v souvislosti s ruskou agresivní válkou (mimořádná makrofinanční pomoc, mimořádná makrofinanční pomoc I a II a makrofinanční pomoc plus ve výši 1,2, 6 a 18 miliard EUR). Hodnocení zohlední výjimečný kontext obrany země před útočnou válkou a naléhavost finančních potřeb, jakož i z toho vyplývající specifika návrhu příslušných operací.

¹³ V případě jordánského memoranda o porozumění o makrofinanční pomoci IV pomohlo operační hodnocení zformulovat několik opatření, včetně: i) požadavku na výroční zprávu o zadávání veřejných zakázek, která by shrnovala stížnosti týkající se zadávání veřejných zakázek a výsledky řešení sporů; ii) posílení nezávislosti úřadu pro audit postupným odstoupením od auditorských činností *ex ante* v útvech vnitřní kontroly; a iii) výrazného rozšíření rozsahu výroční zprávy úřadu pro audit, počínaje vydáním zprávy o činnosti za rok 2025.

4. OBECNÝ VÝVOJ V SOUVISLOSTI S NÁSTROJEM MAKROFINANČNÍ POMOCI

4.1 *Fungování nástroje makrofinanční pomoci*

Ve společném prohlášení Evropského parlamentu a Rady o makrofinanční pomoci z roku 2013¹⁴ je tato pomoc vymezena jako pomoc makroekonomické a finanční povahy a je v něm uvedeno, že cílem pomoci je „obnova udržitelného stavu vnějšího financování způsobilých zemí a území, které mají s externím financováním potíže“. Makrofinanční pomoc jako nouzový nástroj proto musí být mobilizována účinně a včas. Rozhodování v rámci řádného legislativního postupu bylo často označováno za poměrně časově náročné, což pro krizový nástroj, jehož účelem je zajistit rychlou reakci na krizi platební bilance, představuje významné omezení.

Vzhledem k mimořádným okolnostem souvisejícím s krizí způsobenou pandemií COVID-19 a ruskou agresivní válkou proti Ukrajině však byly příslušné balíčky makrofinanční pomoci přijaty velmi rychle, neboť všechny orgány plně využily procesní pružnosti, kterou měly k dispozici. V těchto případech se Evropský parlament a Rada dohodly na použití stávajících postupů pro naléhavé případy, které umožňují přijmout návrhy Komise do jednoho měsíce. Evropský parlament se odvolal na článek 163 jednacího řádu a urychleně přistoupil k projednávání legislativního návrhu a přijal jej přímo na plenárním zasedání, čímž se zefektivnila konzultace s výbory.

Jednací řád Evropského parlamentu i Rady stanoví zrychlené postupy, které ve výjimečných případech umožňují rychlé přijetí. Standardní postup je podstatně delší, jak dokládá návrh „makrofinanční pomoci IV“ pro Jordánsko, který Komise navrhla v dubnu 2024 a spolunormotvůrci jej přijali v dubnu 2025. Tento časový rámec byl částečně důsledkem voleb do Evropského parlamentu v červnu 2024 a následného procesu ustavení jeho výborů. Naproti tomu makrofinanční pomoc V pro Jordánsko byla přijata mnohem rychleji, kdy návrh Komise byl předložen v srpnu 2025 a spolunormotvůrci jej schválili v lednu 2026. V případě Egypta vedla naléhavá potřeba poskytnout podporu ve druhé polovině roku 2024 Komisi k tomu, že v březnu 2024 výjimečně navrhla první naléhavou krátkodobou operaci makrofinanční pomoci podle článku 213 SFEU (použitelného v případech, kdy je zapotřebí naléhavá finanční pomoc; vyžaduje pouze přijetí Radou). Komise však navrhla poskytnout většinu podpory prostřednictvím druhé operace makrofinanční pomoci ve střednědobém horizontu, která se řídí běžným postupem podle článku 212 SFEU (za účasti obou spolunormotvůrců).

V tomto ohledu je důležité poznamenat, že byl změněn zjednodušený postup pro přijetí rozhodnutí Evropského parlamentu. Na rozdíl od naléhavého postupu nevyžaduje zjednodušený postup žádost předsedy, aby byl návrh považován za naléhavý, a zefektivňuje proces přijetí tím, že vyžaduje méně kroků ke schválení než standardní postup. Tento postup sice nebyl u probíhajících operací makrofinanční pomoci dosud použit, ale mohl by naléhavému charakteru makrofinanční pomoci vyhovovat; je to vítaný krok k možnému zvýšení účinnosti běžných operací.

¹⁴ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 778/2013/EU ze dne 12. srpna 2013 o poskytnutí další makrofinanční pomoci Gruzii, Úř. věst. L 218, 14.8.2013, s. 15.

4.2 Makrofinanční pomoc ve víceletém finančním rámci 2021–2027

Současné období víceletého finančního rámce (VFR) se vyznačuje četnými krizemi, mimořádně vysokým geopolitickým napětím a nejistotou, které zasáhly partnerské země EU a prohloubily jejich strukturální hospodářskou zranitelnost. V chronologickém pořadí se jedná o ekonomické důsledky pandemie COVID-19, ruskou agresi proti Ukrajině a v poslední době i o eskalaci konfliktů na Blízkém východě. V této souvislosti byla makrofinanční pomoc v posledních letech velmi žádaná a ukázala se jako hlavní pilíř reakce EU na makroekonomickou nestabilitu v jejím sousedství (včetně kandidátských zemí), jež doplňuje vnější politiku EU a zajišťuje podporu partnerským zemím při provádění zásadních reforem. Vzhledem k přetrvávajícím nepříznivým globálním vyhlídkám bude v nadcházejících letech pravděpodobně i nadále do velké míry nutné, aby EU tuto pomoc poskytovala.

Úvěry v rámci makrofinanční pomoci jsou zajištěny prostřednictvím záruky na vnější činnost podle nařízení (EU) 2021/947¹⁵ („nařízení o nástroji NDICI – Globální Evropa“), a to s 9% mírou tvorby rezerv na úrovni portfolia, jak tomu bylo v případě předchozích víceletých finančních rámců. Vzhledem k tomu, že poskytování úvěrů zemi, která je ve válce, představuje výjimečnou situaci, navíc zpočátku bez podpory prostředků vyplácených z programu MMF, byla výše rezerv pro Ukrajinu stanovena na 70 %, počínaje výjimečnou makrofinanční pomocí v roce 2022.

Celkový rozpočet původně vyčleněný na tvorbu rezerv na úvěry makrofinanční pomoci byl v současném víceletém finančním rámci stanoven na přibližně 1 miliardu EUR, což odpovídá objemu úvěrů ve výši 11 miliard EUR. Vzhledem k výrazné podpoře Ukrajiny ze strany EU prostřednictvím makrofinanční pomoci v roce 2022, související vyšší míře tvorby rezerv a rostoucímu napětí na Blízkém východě byly do konce roku 2023 vyčerpány více než dvě třetiny vyčleněných rezerv. V souvislosti s revizí víceletého finančního rámce v polovině období bylo rozhodnuto posílit rozpočet na tvorbu rezerv na úvěry makrofinanční pomoci o 180 milionů EUR. To umožnilo mobilizovat dostatečné zdroje na financování krátkodobé makrofinanční pomoci Egyptu ve výši až 1 miliardy EUR a běžné operace makrofinanční pomoci Egyptu ve výši až 4 miliard EUR, kterou spolunormotvůrci schválili v dubnu 2025, přičemž byl ponechán určitý prostor pro další operace makrofinanční pomoci do konce roku 2027 (seznam operací makrofinanční pomoci financovaných v letech 2021–2027 viz oddíl 5).

Vzhledem k tomu, že krize jsou ze své podstaty nepředvídatelné, je nezbytné zachovat dostatečně velký rozpočet pro případné budoucí operace makrofinanční pomoci ve zbývajících dvou letech tohoto víceletého finančního rámce (2026–2027). Rozpočet, který byl k datu sestavení zprávy k dispozici, by mohl pokrýt až 2,2 miliardy EUR úvěrů při standardní 9% míře tvorby rezerv. Úvěry poskytnuté Ukrajině v rámci programu makrofinanční pomoci plus a úvěr v rámci makrofinanční pomoci Úvěry v rámci urychlení mimořádných příjmů pro Ukrajinu (18 miliard EUR a 18,1 miliardy EUR) jsou zajištěny rezervou v rámci stropu pro vlastní zdroje a nejsou na ně vytvořeny rezervy *ex ante*. Jsou zajištěny možností požádat členské státy o dodatečné vlastní zdroje po vyčerpání všech

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa ; Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1–78

ostatních možností v rámci stávajícího rozpočtového rámce. V případě operace makrofinanční pomoci Úvěry v rámci urychlení mimořádných příjmů pro Ukrajinu představují splátky úvěru (včetně úroků a případných dalších nákladů spojených s úvěrem) z mimořádných příjmů plynoucích z imobilizovaných aktiv ruské centrální banky významné finanční krytí.

4.3 Makrofinanční pomoc navržená v příštím víceletém finančním rámci na období 2028–2034 Návrh Komise

Komise představila své návrhy příštího víceletého finančního rámce (VFR) 16. července a 3. září 2025, včetně návrhu pro nástroj Globální Evropa.¹⁶, který je hlavním finančním nástrojem pro vnější činnost. Cílem programu Globální Evropa s navrhovaným rozpočtem 200 miliard EUR je podpora rozšíření EU, sousedství, mezinárodních partnerství a humanitární pomoci. V rámci potvrzení neochvějné podpory EU Ukrajině může být dále ve prospěch Ukrajiny v letech 2028–2034 uvolněno dalších 100 miliard EUR.

Nástroj Globální Evropa zahrnuje rozšířené využívání finančních nástrojů, rozpočtových záruk a úvěrů krytých rozpočtem EU s cílem zvýšit pákový efekt při financování akcí v partnerských zemích. Na základě tohoto návrhu by tvorba rezerv na úvěry v rámci makrofinanční pomoci pocházela z rozpočtu nástroje Globální Evropa, ačkoli řízení operací makrofinanční pomoci by zůstalo specifické, jak je tomu v současnosti podle nařízení o nástroji NDICI. Tím by se zachovala současná interinstitucionální rovnováha v rozhodování o makrofinanční pomoci v souladu se společným prohlášením Evropského parlamentu a Rady z roku 2013. Makrofinanční pomoc by byla i nadále k dispozici vedle navrhovaných úvěrů vázaných na politické podmínky jako doplňkový instrument v rámci souboru nástrojů vnějšího financování, což by EU umožnilo nadále reagovat na krize platební bilance v partnerských zemích ve spolupráci s MMF.

Jednání o příštím víceletém finančním rámci již byla zahájena a Evropský parlament a Rada formulují své postoje.

5 VÝHLED DO BUDOUCA – OPERACE MAKROFINANČNÍ POMOCI A ROZPOČTOVÁ SITUACE V ROCE 2026

Vzhledem k tomu, že makrofinanční pomoc není programovatelná a reaguje na vzniklé krize, je obtížné poskytnout přesnou předpověď ohledně budoucích operací ve zbývajících částí současného víceletého finančního rámce. Tento oddíl se proto zaměřuje na operace, které již byly schváleny v roce 2026, a poukazuje na potenciální budoucí operace, přičemž upozorňuje na rychle se měnící geopolitické prostředí.

Ve východním sousedství má ruská agresivní válka proti Ukrajině na tento region i nadále významný hospodářský dopad. Nejvíce ohroženy jsou Ukrajina a Moldavsko. Obě země jsou i nadále závislé na značné mezinárodní pomoci, přičemž klíčovou roli v tomto ohledu hraje EU.

Vzhledem k pokračující agresivní válce ze strany Ruska a z ní vyplývajícím značným a přetrvávajícím finančním a obranným potřebám Ukrajiny se vedoucí představitelé EU dne

¹⁶ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí nástroj Globální Evropa, COM(2025) 551 final.

18. prosince 2025¹⁷ dohodli na poskytnutí nové podpůrné půjčky s omezeným postihem ve výši 90 miliard EUR na období 2026–2027, která bude financována prostřednictvím výpůjček EU na kapitálových trzích a zajištěna rozpočtovou rezervou EU. Půjčka bude splatná až poté, co Ukrajina obdrží reparace, zatímco využití rozpočtové záruky EU v rámci posílené spolupráce zajistí, že finanční závazky nezúčastněných členských států (Česka, Maďarska a Slovenska) zůstanou nedotčeny.

Na základě této politické dohody přijala Komise dne 14. ledna 2026 legislativní balíček obsahující návrh na zřízení půjčky na podporu Ukrajiny a změny nařízení o víceletém finančním rámci a nařízení o Nástroji pro Ukrajinu. Spolunormotvůrci přijali tento balíček v období od února do dubna 2026¹⁸. Nový podpůrný rámec poskytne významnou rozpočtovou pomoc ve výši přibližně jedné třetiny půjčky na podporu Ukrajiny prostřednictvím kombinace nástrojů, včetně makrofinanční pomoci a financování prostřednictvím Nástroje pro Ukrajinu a prostřednictvím obranné části půjčky na podporu Ukrajiny.

Složka makrofinanční pomoci se zaměří na podmínky posílení mobilizace domácích příjmů a udržitelnosti a kvality veřejných výdajů. Bude se snažit doplňovat s novým programem MMF a bude se snažit řešit základní příčiny korupce ve veřejných financích. Vedle makrofinanční pomoci bude prostřednictvím půjčky na podporu Ukrajiny doplněn unijní Nástroj pro Ukrajinu ve výši 50 miliard EUR (2024–2027), jehož cílem je podpořit klíčové strukturální reformy na cestě Ukrajiny k přistoupení k EU.

Kromě toho je cílem moldavského plánu růstu, v jehož rámci bude v letech 2025 až 2027 vyčleněno až 1,9 miliardy EUR, podpořit hospodářskou konvergenci země s EU a pomoci zemi přiblížit se členství v EU urychlením reforem a zlepšením přístupu Moldavska na jednotný trh EU.

V rámci jižního sousedství požádalo Tunisko v listopadu 2022 o makrofinanční pomoc ve výši 1,2 miliardy EUR na podporu svých finančních potřeb v souvislosti se zhoršeným globálním prostředím a vysokými mezinárodními cenami komodit. To následovalo po dohodě na pracovní úrovni dosažené s MMF v říjnu 2022 ohledně nové rozšířené finanční facility (čtyři roky, 1,9 miliardy USD). Rada MMF však program nepřijala kvůli neschopnosti Tuniska provést předchozí opatření, zejména reformu dotací na pohonné hmoty. Poté, co tuniský prezident v březnu 2023 vyjádřil svůj nesouhlas s programem MMF, byl kontakt s MMF omezen na minimum a byl rovněž ukončen dohled podle článku IV. Mezitím se díky rozvíjejícímu se cestovnímu ruchu a stabilním převodům finančních prostředků dočasně zmírnil tlak na vnější financování Tuniska. S výhradou pečlivého posouzení předpokladů makrofinanční pomoci a potřeb Tuniska v oblasti vnějšího financování je Komise připravena vypracovat návrh nové makrofinanční pomoci, jakmile bude zaveden program MMF, který potvrdí ochotu země řešit základní příčiny tlaků v oblasti jejího vnějšího financování. Bylo to také potvrzeno jako součást komplexního

¹⁷ Závěry Evropské rady ze dne 18. prosince 2025.

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/467 ze dne 24. února 2026, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení půjčky na podporu Ukrajiny na období 2026–2027, Úř. věst. L, 2026/467, 26.2.2026; Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/468 ze dne 24. února 2026, kterým se mění nařízení (EU) 2024/792 o zřízení Nástroje pro Ukrajinu, Úř. věst. L, 2026/468, 26.2.2026; Nařízení Rady (EU) 2026/469 ze dne 23. dubna 2026, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027, Úř. věst. L, 2026/469, 23.4.2026.

partnerství mezi EU a Tuniskem dohodnutého v červenci 2023; bylo však konstatováno, že by to vyžadovalo zásadní a důrazné provedení dalších reforem.

Libanon uzavřel dohodu s MMF na pracovní úrovni v dubnu 2022 (čtyři roky, 3 miliardy USD), ale dosáhl zatím jen omezeného pokroku v dlouhém seznamu předem požadovaných opatření. HDP země od té doby nadále klesal, zatímco mnoho veřejných institucí přestalo fungovat a měna dramaticky ztratila na hodnotě, což vedlo k rozsáhlé dolarizaci libanonské ekonomiky. V lednu 2025 libanonský parlament zvolil prezidenta a o několik dní později byl jmenován nový premiér, čímž skončila více než pětiletá politická slepá ulička a vytvořily se podmínky pro nové prosazování reforem a obnovení spolupráce s MMF. V březnu 2025 nová vláda oficiálně požádala MMF o nový program, což je možný pozitivní krok k řešení hospodářské krize prostřednictvím mezinárodní pomoci a komplexních reforem. Od té doby vláda dosáhla určitého pokroku v zásadních reformách, včetně přijetí zákona, který by částečně vyřešil krizi bankovního sektoru. Tyto reformy jsou nezbytnou podmínkou pro nový program MMF. V dubnu 2026 však parlament klíčové zákony buď ještě neschválil, nebo je bylo třeba přepracovat, protože nebyly zcela splněny základní požadavky MMF. Odklad příštích voleb o dva roky sice může přispět k dalšímu pokroku v zavádění těchto zákonů, nedávné obnovení konfliktů v zemi a v regionu však představuje další výzvu pro hospodářské reformy. Komise je připravena podpořit komplexní program reforem prostřednictvím operace makrofinanční pomoci, jakmile budou splněny předběžné podmínky (včetně aktualizovaného průběžného vyplácení prostředků z programu MMF).

Komise je připravena zvážit budoucí žádosti o makrofinanční pomoc a v případě potřeby navrhne způsobilým partnerům nové a/nebo navazující operace makrofinanční pomoci.

Tabulka 1 uvádí přehled závazků a plateb v rámci grantů makrofinanční pomoci a vyplácení úvěrů v rámci makrofinanční pomoci na roky 2023, 2024, 2025 a (předběžně) 2026.

**Tabulka 1: Závazky a platby v rámci grantů makrofinanční pomoci a vyplácení úvěrů
v rámci makrofinanční pomoci v období 2023–2026 (v EUR)¹⁹**

	2023	2024	2025	2026
Prostředky na grantové závazky v rozpočtu	45 423 330	57 367 177	59 267 773	61 511 946
Operační hodnocení, hodnocení <i>ex post</i>	350 000	619 440	331 775	750 000
Další možné operace makrofinanční pomoci	45 073 330	56 747 737	58 935 998	60 761 946
Závazky celkem	45 423 330	57 367 177	59 267 773	–
Prostředky na grantové platby v rozpočtu	39 880 000	57 367 177	59 267 773	61 511 946
Operační hodnocení, hodnocení <i>ex post</i>	329 765	749 270	331 775	750 000
Makrofinanční pomoc – Moldavsko (rozhodnutí (EU) 2022/563) (dokončeno)	10 000 000	5 000 000	–	–
Makrofinanční pomoc – Moldavsko (navýšení) (rozhodnutí EU 2023/1165) (dokončeno)	22 500 000	22 500 000	–	–
Další možné operace makrofinanční pomoci	–	–	–	60 761 946
Platby celkem	32 829 765	28 249 270	331 775	61 511 946
Nevyužité přiděly na grantové platby	7 050 235	29 117 907	58 935 998	–
Vyplácení úvěrů makrofinanční pomoci		–	–	–
Makrofinanční pomoc III – Jordánsko (dokončeno)	200 000 000	–	–	–
Makrofinanční pomoc – Moldavsko (dokončeno)	40 000 000	45 000 000	–	–
Nouzová makrofinanční pomoc – Ukrajina (dokončeno)	–	–	–	–
Mimořádná makrofinanční pomoc – Ukrajina (dokončeno)	–	–	–	–
Navýšení makrofinanční pomoci – Moldavsko (dokončeno)	50 000 000	50 000 000	–	–
Makrofinanční pomoc plus – Ukrajina (dokončeno)	18 000 000 000	–	–	–
Makrofinanční pomoc – Severní Makedonie	–	50 000 000	–	–
Krátkodobá makrofinanční pomoc – Egypt	–	1 000 000 000	–	–
Běžná makrofinanční pomoc – Egypt	–	–	–	1 000 000 000
Makrofinanční pomoc Úvěry v rámci urychlení mimořádných příjmů pro Ukrajinu (dokončeno)	–	–	18 115 700 000	–
Makrofinanční pomoc IV – Jordánsko	–	–	250 000 000	–
Všechny vyplacené úvěry makrofinanční pomoci celkem	18 290 000 000	1 145 000 000	18 365 700 000	1 000 000 000

¹⁹ V této tabulce nejsou zohledněny žádné návrhy na nové operace makrofinanční pomoci po prosinci 2025.